

UIB: ESCÀNNER LINGÜÍSTIC

A Conxa Lleó

"Els científics s'esforcen per fer possible l'impossible. Els polítics, per fer el possible impossible.

Bertrand Russell

"Si la transició ha acabat, la cooficialitat del català i del castellà toca haver acabat. A 1991, una administració victoriosa no té cap sentit, com no en tenia a Geòrgia, a Ucraïna, fa dos mesos una administració victoriosa de Moscou."

Blai Bonet

CAPÇALERA

Fa l'escrit un que ha votat reiteradament Nadal Batle. Per això vull que la crítica sigui entesa com a positiva i no com a ressentida. (No sé si qualcú em té per enemic, però jo no tenc enemics: vull dir que la meva actuació no és mai contra ningú, sinó a favor del nostre poble, de la nostra nació catalana). La normalització lingüística de la Universitat és bàsica perquè forma els professionals de les illes Balears i és decisiu que surtin amb un marc nacional, amb una terminologia i amb uns hàbits lingüístics catalans (normals) i no espanyols (deculturadors). És indefugible que durant aquests quatre anys el vell rector novell actuï amb decisió per aconseguir-ho, ja que com mostra aquest escàner, la realitat de la U.I.B. és bàsicament (exceptuant la paperassa) el bilingüisme espanyol-català i, per tant, la universitat és més que lluny de la normalitat lingüística catalana. Avui la normalització lingüística de la UIB és un mite.

L'ADMINISTRACIÓ

No hem estudiat la situació lingüística escrita en aquest camp, per sembla que S'HA CATALANITZAT BASTANT LA PAPERASSA, encara que cada nova retolació (papereres, avisos d'extintors, etc.) sigui un perill de nova contaminació. Així i tot hi ha molt per fer quant a menús dels ordinadors, correspondència, etc.

Pel que fa a l'ús oral de cara a l'usuari, disposam d'una mostra de respostes telefòniques dels distints serveis universitaris. El mes de gener

de 1993 s'han fet tres telefonades a cada telèfon: una en català, una en anglès i una en espanyol, i s'ha anotat, primer, en quina llengua s'hi posen, i segon, en quina llengua continuen. (1) Responen les telefonades en català en un 85% dels casos i en espanyol, en un 15% dels casos.

Si el que telefona parla en català, continuen en català un 97,5%, i en espanyol, un 2,5%.

Si el que telefona parla en anglès, el contesten en anglès en un 60% dels casos, en espanyol en un 33,3% (!?), (2) i en català en un 6,7%. Si el que telefona és foraster, un 60,5% li segueixen la veta, i un 39,5% es manté en català.

PERCENTATGE D'ÚS LINGÜÍSTIC TELEFÒNIC ALS SERVEIS DE LA U.I.B.				
DESPENGEN		CONTINUEN		
		Si els parlen en català	Si els parlen en anglès	Si els parlen en espanyol
EN CATALÀ	85,0	97,5	6,7	39,5
EN ANGLÈS	-	-	60,0	-
EN CASTELLÀ	15,0	2,5	33,3	60,5

LA INVESTIGACIÓ I LA DIVULGACIÓ CIENTÍFICA DELS DEPARTAMENTS

Basant-nos en la Memòria d'investigació 1991 de la U.I.B., hem classificat, segons la llengua usada, a) la producció del professorat (llibres, capítols de llibres, articles —publicats o acceptats— comunicacions i ponències a congressos, conferències, cursos i seminaris impartits, projectes i treballs d'investigació subvencionats...), b) la producció dels alumnes de tercer cicle (tesines i tesis) i c) actes organitzats pels departaments (conferències, seminaris, congressos i cursos). (3)

PRODUCCIÓ DELS PROFESSORS DETALLADA PER DEPARTAMENTS:

	CATALÀ	ANGLÈS	ESPANYOL	ALTRES
BIOLOGIA FONAMENTAL I CIÈNCIES DE LA SALUT	5,0	45,5	49,5	1,0
BIOLOGIA AMBIENTAL	7,7	34,2	57,4	0,7
FÍSICA	3,1	75,0	21,9	-
QUÍMICA	0,6	55,7	41,8	1,9
CIÈNCIES MATEMÀTIQUES I INFORMÀTICA	24,4	54,5	19,5	1,6
DRET PRIVAT	15,1	-	75,8	9,1
DRET PÚBLIC	-	-	90,9	9,1
ECONOMIA I EMPRESA	26,1	4,3	69,6	-
CIÈNCIES DE L'EDUCACIÓ	30,3	7,9	61,8	-
CIÈNCIES HISTÒRIQUES I TEORIA DE LES ARTS	57,8	36,8	5,3	-
FILOLOGIA CATALANA I LINGÜÍSTICA GENERAL	95,7	2,9	1,4	-
FILOLOGIA ESPANYOLA I MODERNA	26,7	-	73,3	-
FILOSOFIA	16,8	7,4	64,2	11,6
CIÈNCIES DE LA TERRA	37,5	14,9	44,6	3,0
PSICOLOGIA	18,9	25,7	54,1	1,3

LA INVESTIGACIÓ I LA DIVULGACIÓ CIENTÍFICA DELS DEPARTAMENTS:

CATALÀ	ANGLÈS	ESPANYOL	ALTRES	
Producció del professorat	18,4	34,6	45,3	1,7
Tesis i tesines	23,4	6,4	68,1	2,1
Actes acadèmics organitzats pels departaments	28,7	18,3	53,0	-
TOTAL DE LA PRODUCCIÓ INVESTIGADORA I DIVULGADORA	19,3	32,6	46,5	1,6

Així, quasi la meitat de la producció investigadora i divulgadora dels departaments és en espanyol.

LA DOCÈNCIA

Durant el gener i el febrer de 1993 s'ha demanat a alumnes de totes les assignatures que s'imparteixen a la UIB la "Llengua en què fa majoritàriament la classe (oral) " el professor, la "Llengua en què escriu a la pissarra" i la "Llengua en què passa material fet seu (apunts, preguntes d'exàmens, etc.)". (4)

Es va veure que treure els percentatges de les assignatures que es fan en una llengua o en una altra no té sentit. Encara que es ponderi el fet que no totes les assignatures tenen la mateixa equivalència en crèdits i que no totes les assignatures

tenen un sol grup (n'hi ha que en tenen fins a quatre), i encara que es doni el valor adequat a assignatures amb estatus diferent (troncals, optatives...), si es treu el percentatge per assignatures no es té en compte en absolut el nombre d'alumnes matriculats, que no és el mateix, ni de molt, a totes les assignatures (es va de prop d'un a més de tres-cents matriculats en un sol grup).

PER PODER CALIBRAR EXACTAMENT EL PERCENTATGE D'ENSENYAMENT REAL EN UNA LLENGUA O EN UNA ALTRA HEM DE TENIR EN COMPTE EL NOMBRE DE MATRICULATS A CADA ASSIGNATURA. AIXÍ, I SI A MÉS TENIM EN

PISSARRA
67

COMPTE EL NOMBRE DE CRÈDITS ATRIBUÏTS A CADA ASSIGNATURA, OBTENIM EL

PERCENTATGE EXACTE DE DOCÈNCIA QUE IMPARTEIX LA U.I.B. DURANT EL 92-93 EN LA LLENGUA PRÒPIA I EN ALTRES LLENGÜES QUE LA PRÒPIA. És a dir que els percentatges següents no són de nombre d'hores que imparteixen els professors en la llengua catalana o en idiomes estrangers, sinó de nombre d'hores que reben els alumnes en català, en anglès, en espanyol... (5)

ÉS UNA TENDÈNCIA ABSOLUTAMENT GENERAL LA DISMINUCIÓ DE L'ÚS DEL CATALÀ A LA PISSARRA, EN RELACIÓ AMB L'ORAL, I UNA NOVA DISMINUCIÓ EN EL MATERIAL QUE EL PROFESSOR FA PER ALS ALUMNES, AMB UN CORRELATIU AUGMENT DE L'ESPANYOL (i una mica de l'anglès). Per això, de l'ús lingüístic a la pissarra i en el material escrit fet pel professor, només en proporcionar les dades generals corresponents a tota la UIB. (6)

Vegem els resultats per llicenciatures i diplomatures. AQUESTS RESULTATS SÓN ABSOLUTAMENT VERAÇOS, JA QUE S'HAN OBTINGUT PRÀCTICAMENT SOBRELA TOTALITAT DELS MÉS DE 400.000 CRÈDITS QUE ENGUANY HAURÀ DISPENSAT LA U.I.B. (7)

La UIB no ha tret la llengua als professors que fan les classes en espanyol ni a les seves publicacions

LLENGUA EN QUÈ L'ALUMNAT REP ORALMENT LA DOCÈNCIA A LA U.I.B.:

	CATALÀ	ANGLÈS	ESPANYOL	ALTRES
DIPLOMATURES				
EMPRESARIALS	33,7	-	66,3	-
INFORMÀTICA	81,5	-	18,5	-
MAGISTERI (MESTRES) (només primer curs)	73,3	3,8	22,9	-
MAGISTERI (PROFESSORS D'EGB) (només 2n. i 3r. curs)	81,8	4,2	13,5	0,5
INFERMERIA	46,2	-	53,8	-
ENGINYERIES TÈCNIQUES (només 1r. curs)	69,4	-	30,6	-
TURISME	40,1	11,6	34,5	13,8
TOTAL DIPLOMATURES	50,7	2,2	45,5	1,6

LLICENCIATURES

	CATALÀ	ANGLÈS	ESPANYOL	ALTRES
ECONÒMIQUES (només 2n. cicle)	45,8	-	54,2	-
INFORMÀTICA (només 2n. Cicle)	55,5	1,3	43,2	-
Físiques, 1r. cicle	82,5	-	17,5	-
Físiques, 2n. cicle	77,7	-	22,3	-
FÍSIQUES	81,8	-	18,2	-
Químiques, 1r. cicle	67,0	-	33,0	-
Químiques, 2n. cicle	50,0	-	50,0	-
QUÍMIQUES	64,4	-	35,6	-
Biològiques, 1r. cicle	45,7	-	54,3	-
Biològiques, 2n. cicle	44,0	-	56,0	-
BIOLÒGIQUES	45,4	-	54,6	-
Dret, 1r. cicle	3,5	-	96,5	-
Dret, 2n. cicle	9,6	-	90,4	-
DRET	5,5	-	94,5	-
Psicologia, 1r. cicle	47,3	-	52,7	-
Psicologia, 2n. cicle	62,9	-	37,1	-
PSICOLOGIA	50,8	-	49,2	-
Filosofia, 1r. cicle	58,3	-	41,7	-
Filosofia, 2n. cicle	29,1	-	70,9	-
FILOSOFIA	46,7	-	53,3	-
Pedagogia, 1r. cicle	62,2	-	37,8	-
Pedagogia, 2n. cicle	74,9	-	25,1	-
PEDAGOGIA	65,7	-	34,3	-
GEOGRAFIA, HISTÒRIA, Hª DE				
L'ART (1r. cicle com) (8)	39,1	-	60,1	-
GEOGRAFIA (2n. cicle)	96,7	-	3,3	-
HISTÒRIA (2n. cicle)	64,8	-	35,2	-
Hª DE L'ART (2n. cicle)	61,7	-	38,3	-
Filologia Catalana, 1r. c.	69,9	-	25,7	4,4
Filologia Catalana, 2n. c.	90,8	-	9,2	-
FILOLOGIA CATALANA	76,4	-	20,5	3,1
Filologia Hispànica, 1r. c.	50,3	-	44,5	-
Filologia Hispànica, 2n. c.	17,6	-	82,4	-
FILOLOGIA HISPÀNICA	42,5	-	53,6	3,9
Total llicenciatures, 1r. c.	34,5	-	65,2	0,3
Total llicenciatures, 2n. c.	43,7	0,1	56,2	-
TOTAL LLICENCIATURES	35,2	(0,02)	64,5	0,3
TOTAL U.I.B.(9)	46,7	0,6	52,5	0,2

I ara vegem les dades del conjunt de l'ús lingüístic oral i escrit a la UIB.

LLINGUA EN QUÈ L'ALUMNE REP L'ENSENYAMENT A LA U.I.B.:

	CATALÀ	ANGLÈS	ESPANYOL	ALTRES
EXPLICACIONS ORALS	46,7	0,6	52,5	0,2
ESCRITS A LA PISSARRA	40,8	1,1	57,9	0,2
MATERIAL ESCRIT FET PEL PROFESSOR	37,8	1,5	60,4	0,3

Així, més de la meitat dels crèdits que rep l'alumnat de la UIB s'imparteixen oralment i per escrit en la llengua dels borbons i de la dictadura franquista.

**LA PRODUCCIÓ
DIVULGATIVA DE LA UIB**

és un 70,3% en català), la producció de vídeos del Servei d'àudio-visuals és:

Les Publicacions

EN CATALÀ 72,7
EN ANGLÈS 6,1

Hem anotat la llengua en què estan els títols de

les edicions fetes pel Servei de Publicacions de la UIB segons la llista que el mateix Servei ens ha proporcionat. No hem desitjat el tipus de publicació (que varia molt tant pel contingut com pels destinataris, etc.) ni el possible fet que una publicació amb un títol en una determinada llengua pugui contenir escrits en diverses llengües.

El resultat és el següent:

EN CATALÀ 44,7
EN ANGLÈS 3,5
EN ESPANYOL 51,8 (4)

Posam aquest ordre per veure més bé si funciona o no el bilingüisme català anglès. Observam que només comença a funcionar un cop l'espanyol s'ha menjat més de la meitat de les publicacions.

Qualsevol editorial marca la seva política lingüística. Així com en el cas de la docència les autoritats acadèmiques poden dir que ho tenen més difícil, en aquest cas basta una paraula a una persona; és una simple decisió política. Per tant si ho fan així és perquè ho volen així: es vol i es potencia un bilingüisme espanyol-català.

Els vídeos

Deixant de banda la producció per encàrrec(que

EN ESPANYOL
21,2

D'aquests n'hi ha de fets en col·laboració (dels quals un 20% són en català i un 80% són en espanyol; amb l'agregant que la major part són destinats a les escoles) i de producció pròpia (un 82,2% són en català, un 7,1% en anglès i un 10,7% en espanyol; si eliminam els produïts per a TVE, amb la llengua condi-

cionada, els percentatges són 54,5; 18,2 i 27,3).

Com en el cas de les publicacions, perquè es faci tot en català basta que les autoritats acadèmiques passin l'ordre (un simple gest).

Salud y Ciencia

Ciència i salut és tot un exemple de mala salut lingüística. Les revistes divulgatives es solen fer en una llengua determinada, que és exigida als col·laboradors. La major part de revistes de pobles i totes les revistes d'entitats que no volen col·laborar al genocidi cultural es fan en català; la de la U.I.B., però, es fa la meitat en espanyol, i així que va exclusivament destinat al gran públic de les illes Balears. Com és possible que un rectorat que s'ha manifestat pel català faci un atemptat setmanal de tal categoria contra la normalització lingüística? (I més tenint en compte que aquest suplement paga als col·laboradors i al diari on s'edita). Així és morbós. A Ciència i salut li escau perfectament el refrany "qui molt s'acota el cul ense-nya".

El clásico dolor de espalda

Las posturas viciadas y la mala forma física, culpables de uno de los padecimientos

Un dels darres exemplars de Ciència i Salut amb els logotips de la UIB i el Govern Balear. Molt més de la meitat de les pàgines són en espanyol.

PÀGINES EN CATALÀ 54,4%
PÀGINES DECULTURADORES 45,6%
(dels 47 nombres editats)

No vols brou? I doncs tassa i mitja: l'espanyolització va en augment dins aquests fulls deculturadors (justament ara que al cap d'un any havien aconseguit de posar la capçalera en català!). En el darrer període, d'ençà que han entrat dins *El Mundo*, el percentatge d'espanyol supera el 60%

Així, més de la meitat de les publicacions de la UIB, i un 60% de la seva publicació periòdica són deculturadores, per decisió política del rectorat.

DIAGNÒSTIC

AQUESTES DADES CONSTITUEIXEN UN DIAGNÒSTIC TOTALMENT ANÒMAL PER AL CATALÀ (NO PERQUÈ UNA MALALTIA SIGUI CRÒNICA L'HEM DE CONSIDERAR NORMAL: CONTINUA ESSENT MALALTIA). AQUESTA SITUACIÓ ESQUIZOFRÈNICA CONSTITUEIX TOT UN REPTE PER A LES AUTORITATS ACADÈMIQUES.

LES COMPETÈNCIES NO SERVIRAN PER A RES (com a molt per engreixar porcs mallorquins en lloc de porcs forasters) (10) SI NO ACONSEGUEIXEN UNA SITUACIÓ DE NORMALITAT PER A LA NACIÓ CATALANA.

I encara el nivell universitari és el nivell d'ensenyament amb més ús vehicular català. Tothom sabia, abans que ho digués el diari, que ensenyament en català no vol dir necessàriament qualitat (encara que ben sovint van molts lligats els dos adjectius, català i qualitat), però EL QUE NO PODEM IGNORAR NI UN MOMENT ÉS QUE ENSENYAMENT EN FORASTER ALS PAÏSOS CATALANS VOL DIR NECESSÀRIAMENT COLONITZACIÓ (tan tecnològica, democràtica i pulcra com vulgueu, per tan bèstia com qualsevol altre genocidi cultural). Evidentment, la situació no és la més idònia perquè les autoritats acadèmiques que estiguin en comissions vagin a fer vermuts amb delegats o consellers —i a donar el vist-i-plau, explícit o implícit, a polítiques espanyolistes—, sinó que PASSA D'HORA DE RECLAMAR CONTUNDENTMENT LA TOTAL CATALANITZACIÓ DE L'ENSENYAMENT A TOTS ELS NIVELLS COM UNA RESTITUCIÓ PENDENT. Com diu William

Makepeace Thackeray (autor de *Les memòries de Barry Lyndon*, *El llibre dels esnobs*, *La fira de les vanitats*, etc.), "SOVINT COMPRAM ELS DOBLERS MASSA CARS".

Un altre aspecte pendent d'anàlisi és el dels plans d'estudis. Mirau: el nou pla d'estudis de la U.I.B. per als que volen esser mestres, a més de fer desaparèixer una assignatura amb el nom *Medi i Cultura dels Països Catalans*, ha reduït el nombre de crèdits (un crèdit són 10 hores de classe) explícitament de llengua i literatura catalanes tant com això, a les especialitats de Filologia i Pre-escolar:

HORES DE LLENGUA I LITERATURA CATALANES ALS ESTUDIS DE MAGISTERI:

	PLA DE L'ESCOLA DE DE MAGISTERI (fins ara)	PLA DE LA FACULTAT D'EDUCACIÓ (a partir d'ara)
FILOLOGIA/ LLENGUA ESTRANGERA	570	240
PRE-ESCOLAR/ EDUCACIÓ INFANTIL	390	240

Les especialitats desaparegudes (Socials i Ciències) tenien 39 crèdits cada una; les especialitats de nova creació (Educació Primària, Educació Musical i Educació Física) en tenen 27 cada una.

De cara a la titulació de Mestre de Català faran valer 24 crèdits d'ara com 57 d'abans?. Amb així han d'optar al "Cuerpo de Maestros de Lengua Catalana (Islas Baleares)"? Són capaços de tot. Pla nou i Cuerpo són una vergonya (per pedagògica que sigui). Si voleu veure mala bava llegiu el qüestionari del Cuerpo (BOE 18-III-91); s'hi parla molt de "dificultades", "problemas", "patologia" "tratamiento correctivo", "problemática", "tratamiento de anomalías"... (un programa de llengua, que sembla de Teràpia Pedagògica); set vegades hi figuren "Variantes geográficas" (són uns obsessos!); dins sociolingüística, el "Mapa lingüístico de España, lenguas y variantes"; i per ventura hi ha qualcú de la universitat que dóna el vist i plau a tota aquesta misèria i degradació. "L'ESCLAU NOMÉS TÉ UN AMO —diu Jean de la Bruyre ara fa tres-cents anys—; L'AMBICIÓ EN TÉ TANTS COM PERSONES LI PODEN ESSER ÚTILS EN LA SEVA ESCALADA."

Com veim, FALTA MOLT PER ACONSEGUIR UN BILINGÜISME CATALÀ-ANGLÈS. Només el Departament de Física s'hi aproxima: català en la

docència, anglès en la producció del professorat (en la bibliografia).

I podria ésser bé que tot això no s'arreglès promocionant espanyols (11) i/o escolanets.

NOTES

(1) Els telèfons són els que figuren al suplement "Noves adreces i telèfons" de la Guia acadèmica (U.I.B.: 1991). Corresponen a serveis generals de la Universitat, a serveis del rectorat i a les consergeries i altres serveis dels diferents centres.

Per a les dades sobre la llengua en què responen al telèfon quan despenen hem tingut en compte les de la telefonada que fèiem en català, 40 en total; de telefonades en anglès només n'hem pogut comptabilitzar 31, ja que distints nombres de telèfon corresponen a un mateix espai i se sospitaven que demanassin tantes vegades en anglès per persones desconegudes, i en algun cas penjaven. Pel que fa a les respostes en anglès, eren, la major part, de gent que qui havia despenjat el telèfon havia anat a cercar; les respostes en català i en castellà solen ésser del tipus "S'ha equivocat".

(2) Vid "Sobre la situació minoritària", de Lluís V. ARACIL (dins *Dir la realitat*. Barcelona: Edicions Països Catalans, 1983), on parla de la interposició, "el fet que (quasi) totes les relacions entre la comunitat lingüística de l'idioma x i la resta de la Humanitat passin per l'idioma y".

(3) Per a la classificació, evidentment, ens hem basat en la llengua del títol del treball, article, etc., i n'hem exclòs els ambigus; també hem deixat de banda, per residuals, les produccions de vídeo, els premis, la participació en taules rodones, els procedings, les memòries d'investigació, les poligrafies i altres activitats: tot plegat no suposa ni un 2% de la producció investigadora total de la UIB el 1991.

Com a curiositat, els dos departaments de Biologia divideixen els articles en "nacionals" i "internacionals": un 75% dels "nacionals" són fets en espanyol i quasi tots els "internacionals" són en anglès.

La producció dels estudiants i els actes organitzats no els detallam per departaments, ja que, per l'escassa quantitat que representen, no serien gens significatius.

(4) El meu agraïment a Bartomeu Carrió i als altres estudiants que m'han facilitat les dades sobre la docència; també a Bernat Sureda i a tot el personal de la UIB que m'ha facilitat puntualment la informació que necessitava. I encara als amics que m'han impulsat a fer

aquest petit estudi, en què he invertit l'esplai d'un parell de mesos.

(5) Un crèdit correspon a deu hores de classe.

La llista del nombre d'alumnes matriculats a cada assignatura és del mes de febrer. A la diplomatura de Formació del Professorat d'EGB no tenim en compte els matriculats a assignatures pendents de primer, que són per extingir (i sense dret a classe). L'opativitat en assignatures amb grups un en català i un en espanyol ens han fet rebutjar alguns crèdits: vora 300, que significa tan sols devers un 0,05% del total.

No s'ha estudiat la situació a les escoles adscrites: el Magisteri de les monges, Treball Social, Graduat Social, Relacions Laborals.

Pel que fa a docència, ens limitam a les classes, ja que el tracte personal a les tutories depèn més de cada persona i és molt més mal de mesurar. Tampoc no hem volgut tenir en compte la bibliografia exigida o recomanada pel professorat, ja que és una qüestió massa complexa i que, a més, fuig en bona mesura de la voluntat del professor.

Tampoc no tractam del tema de la castellanització terminològica a moltes classes de català (per exemple dir "leucocit" o "bactèria", etc.).

Era la intenció de contrastar l'actuació lingüística del professorat amb una enquesta sobre el grau de catalanitat/espanyolitat del professorat (només fet a l'Escola de Mestres), però s'ha retardat la recollida d'informació —no en diré els motius— i això no ha estat possible.

(6) Les característiques de la revista i d'aquest monogràfic m'han obligat a reduir molt l'exposició de dades. Totes les dades elaborades i no publicades són a disposició de qui vulgui fer-ne ús; i molt més si es tracta de qualcú que les vulgui per posar-hi remei.

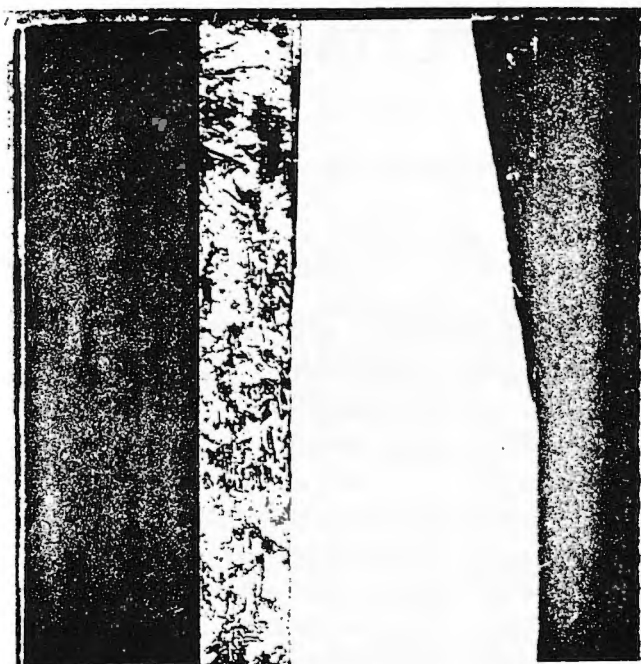
(7) Aquest total de crèdits és el resultat de multiplicar el nombre de crèdits de cada assignatura pel nombre de matriculats.

Els crèdits que es fan en més d'una llengua han estat distribuïts entre les llengües en qüestió; pel que fa a llengua oral, representava només un 3,5% del total.

Encara que conservàssim els apartats corresponents a més d'una llengua, més de la meitat dels crèdits del total de la UIB es reben en espanyol:

CATALÀ	ANGLÈS	ESpanyOL	C/E	C/A	FRANCÈS	PORTUGUÈS
44,9	0,6	50,8	3,4	0,1	(0,03)	0,2

Les classes que es fan en anglès corresponen a l'assignatura Llengua Anglesa; les assignatures que es fan en altres llengües també són classes dels idiomes corresponents i, per tant, no les reben tots els alumnes.

**BILINGÜISMO Y
DESARROLLO
COGNITIVO**

Vegem una mostra de l'enfocament d'aquesta publicació de la UIB: "Su condición de isla [de Mallorca], hace que sus habitantes nativos tengan unas características psicológicas, sociológicas y lingüísticas únicas, dignas de ser estudiadas"

A la pissarra, i sobretot pel que fa al material escrit fet pel professor, s'incrementa l'ús instrumental de l'anglès.

(8) No hem pogut destriar Geografia, Història i Història de l'Art com a tres llicenciatures diferents, perquè tenen el primer cicle comú; tampoc no les hem volgut posar juntes, per destacar la diferència entre Geografia d'una banda (ja que les assignatures de primer cicle de Geografia també es fan en català) i Història i Història de l'Art de l'altra (llicenciatures més colonitzades).

Quant a Econòmiques i Informàtica, hem posat només el segon cicle, ja que el primer cicle són les diplomatures d'Empresarials i d'Informàtica, que compten amb moltíssims d'alumnes que no faran el segon cicle.

Magisteri es troba amb la implantació d'un pla nou; per això hem destriat Mestres (primer curs) de Professors d'EGB (segon i tercer curs).

Les enginyeries tècniques (Telemàtica, Informàtica de Gestió i Informàtica de Sistemes) han començat enguany, i només compten amb el primer curs.

(9) Pel que fa a diplomatures, DESTACA L'ESPANYOLITZACIÓ D'EMPRESARIALS. Quant a llicenciatures, Dret, com tothom sabia, però TAMBÉ SUPEREN EL 50% DE LLENGUA COLONIAL BIOLÒGIQUES, FILOSOFIA, EL PRIMER CICLE DE GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART, FILOLOGIA HISPÀNICA, EL PRIMER CICLE DE PSICOLOGIA I EL SEGON DE QUÍMIQUES.

El foraster enfita molt més les llicenciatures (quasi dos de cada tres crèdits; i encara més els primers cicles sols) que les diplomatures.

(10) Llegiu, per exemple, Frantz Fanon o Yvon Bourdet; desgraciadament, no passen de moda.

(11) No cal recordar que ELS PROCESSOS DE COLONITZACIÓ —i de glotofàgia— ES FAN A PARTIR DE COLONITZADORS (i d'indígenes col·laboradors). Tampoc no cal que recordem que ÉSPANYOL EL QUI ACTUA COM ESPANYOL (i no es tracta de llinatges ni de proves de sang o d'esperma) □

ANTONI ARTIGUES,
primer dia de primavera de 1993

Més enllà de LA CINTA DE PLATA...

Miquel Rayó i Ferrer

Imagin el lloc on és, tallant en el paisatge, la cinta de plata. Hi crema, a l'estiu, el sol. És a qualche indret de la marina llucmajorera. En Miquel Sbert en deu saber les exactes tresques. Un talaiot solitari n'és la fita. Hi habita molt a prop una tortuga vella, saberuda i sentenciosa com solen ser-ho totes les tortugues velles -recordau Morla, que aconsellà Atreu, allà, a Fantasia?.

L'estiu, a la marina -"mates i revellar, qualche sola i decrèpita savina", ens en diu la poetessa-, és lluminós, perfumat, ressec. Sonor: la veu del lloc és la d'un sens fi de cigales encegades de llum, de basca; la d'un formiguer esborrajat; la d'un xorric a la percaça de qualche insecte enlluernat... La terra hi és escassa. La presència de l'aigua, quasi nul la. És difícil, doncs, la marina, pels habitants seus naturals: les mates, els pins esparsos, les estepes d'olor, els romanins que l'oratge marí dominant aixafa... Una cinta de plata n'altera, inoportuna, la seva cadència de verds...

Conec els aucells de la marina. M'interessen -potser ho sabeu, això- des de fa molts d'anys: els busquerets, els bitxacs de pitrera conspícua -la mostren amb insolència, fent-ne ostentació, dalt d'una tija de porrasa, les terroles, les cadernereres, els discrets sebel lins -"vida trista, vida trista per a mi/mon cor pren en lo sebel lí..."-, la milana... En conec els mamífers: la rata cellarda, l'erició, el conill, la geneta. A la

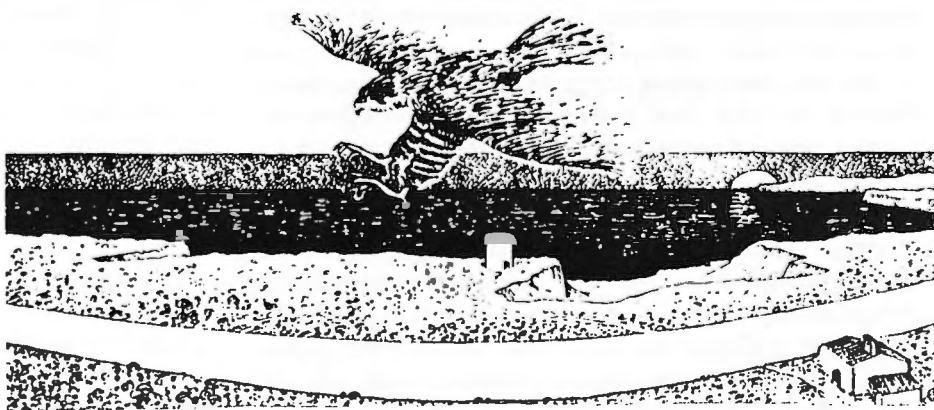
cinta de plata en trobareu restes -manyocs sangonents de pellerings i carnassa-, com una prova del nostre mode imprudent d'ocupar l'espai, i de passar-hi. Dic nostre, dels humans.

Conec les tortugues. També de vegades en trob -en les meves de cada pic més escasses eixides ornitològiques, binocles en mà- un exemplar mort, esclafat de nit sota les rodes d'un cotxe. El detall confirma l'arribada del bon temps. Mala cosa, aquesta de percebre els cicles anuals des de la desgràcia dels éssers vius: un mussol mort a la cinta de plata, una tortuga trencada vora el fil blanc de pintura que en marca la meitat, una clapa de pèl com una erupció en l'asfalt quasi blan...

Conec la marina.

En Miquel Sbert i Garau ens en parla. Amb tendresa a moments. D'altres, amb una duresa que inquieta. Perquè, la proposta de l'autor de La Cinta de Plata és, puc dir-ho?, subversiva.

Que l'edició sigui a càrrec de l'Escola de Mitjans Didàctics no m'ha sorprès. Me n'ha sorprès, i ho confès, el patrocini. Si llegiu el relat -l'apòleg-, viu com la vida que descriu, com el desig de vida que l'autor hi expressa -el relat té totes les virtuts/defectes de tota obra primerenca, ingenus defectes, virtuts autèntiques: la sinceritat colpidora, la voluntat de dir-ho tot de cop, de sacsejar a la brava el pensament del lector, l'orientació didàctica-, compreneu el sentit d'aquestes paraules que volen ser de convit □

LA CINTA DE PLATA

MIQUEL SBERT I GARAU

DIRECCIÓ GENERAL D'EDUCACIÓ

CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS
GOVERN BALEAR